

ONDAN FAZLA ÇALIŞANI OLAN VE ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA BULUNAN İŞYERLERİNDE İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİ

ÖZET : Yapılan düzenlemeye göre, 10 işçiden fazla sigortalısı olup, çok tehlikeli sınıfta bulunan işyerlerinde, 3 yıl süreyle ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi halinde işverenin ödeyeceği işsizlik sigortası primi işveren payı teşvik olarak verilecektir.

A- 10 FAZLA ÇALIŞANI OLAN VE ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA BULUNAN İŞYERLERİNDE İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNİN USUL VE ESASLARI:

6645 sayılı Kanun'un 25. maddesi ile ve 31 Aralık 2018 tarih 30642 sayılı mükerrer Resmi gazetede yayımlanan Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan Ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ ile yapılan düzenlemeye göre çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan bir iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde işsizlik sigorta prim teşviki uygulanacaktır.

Bu teşvikten yararlanabilmek için;

- 1) Bu işyerinin, İşyerinin 6331 sayılı Kanununun 9'uncu maddesi kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alan bir işyeri olması,
- 2) İşverenin Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her ay toplamda ondan fazla çalışanı bulunması,
- 3) İşyerinde Son 3 yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan bir iş kazasının meydana gelmemiş olması, gerekmektedir.

Ayrıca, 01/1/2019 tarihinden itibaren İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğine göre Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunması şarttır.

B-ÇALIŞAN SAYISININ HESABINDA DİKKATE ALINACAK HUSUSLAR:

Söz konusu teşvikten yararlanmak için gereken şartlardan biri olan işverenin Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her ay toplamda ondan fazla çalışanı bulunması hususuyla ilgili aşağıda belirtilen kriterler dikkate alınacaktır.

- 1) Çalışan sayısının hesabında, aynı işveren tarafından Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 4(a) kapsamında çalıştırılan toplam sigortalı sayısı esas alınır. Her bir ayda Kuruma verilmiş asıl ve ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısından, iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı düşülür.
- 2) Asıl işveren alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde alt işverenin çalışanları asıl işverenin toplam çalışan sayısına veya asıl işverenin çalışanları alt işverenin toplam çalışan sayısına dahil edilmez.
- 3) Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca üniversitelerde kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar, Türkiye İş Kurumunca düzenlenen eğitimlere katılan kursiyerler ile toplum yararına programlara katılanlar, ceza infaz kurumları ile tutukvevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular çalışan sayısının hesabında dikkate alınmaz.
- 4) İşyerinde çeşitli nedenlerle ay içinde çalışması bulunmayan ve ücret ödenmeyen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir. (0 gün 0 kazançlı bildirimler)
- 5) Ay içinde işe giren veya işten çıkan sigortalılar, toplam sigortalı sayısına dahil edilir.

- 6) Kamu kurum ve kuruluşlarının çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, sadece 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bildirilen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir.

C-İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNE BAŞVURU VE TEŞVİKİN BAŞLAMA TARİHİ:

Teşvikten yararlanma şartlarından birinin sağlanmaması nedeniyle teşvik uygulamasına son verilmiş işverenler dışında teşvikten yararlanmak isteyen işverenler için başvuru şartı bulunmamaktadır.

Teşvikten yararlanılan üç yıllık sürede, teşvikten yararlanma şartlarından herhangi birinin kaybedilmesi durumunda, teşvikten tekrar yararlanabilmesi için işverenin başvuruda bulunması gerekmektedir. Başvurular, teşvikten yararlanılacak takvim yılından önceki yılın son gününe (Aralık ayının son günü) kadar işveren sisteminden "Çok Tehlikeli İşyerleri İçin İşsizlik Sigortası Primi Teşvik Yönetimi" ekranından yapılacaktır. Sistem tarafından gerekli kontrolün yapılmasının ardından başvuru onaylanacaktır.

On sigortalının üzerinde işçi çalıştıran ve çok tehlikeli sınıfta yer alıp üç yıl boyunca ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyeri işverenleri, söz konusu teşvikten takip eden takvim yılından itibaren üç yıl boyunca yararlanabileceklerdir. İşyerinin, teşvikten yararlanılacak takvim yılından önceki üç yıl süreyle tüm şartları sağlayıp sağlamadığı SGK sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilecektir. Bunun için herhangi bir belge ibraz etmeye gerek yoktur. Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken süre, teşvikten yararlanmaya başlanılacak takvim yılından bir önceki yılın son ayından/döneminden başlanılarak geriye doğru üç yıl olarak hesaplanır. Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre, bir takvim yılı içerisinde Ocak ayı dışında diğer aylarda ilk defa tescil edilen işyerleri için tescil edildiği tarihi takip eden takvim yılının Ocak ayından itibaren hesaplanır.

Ç-İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNİN SONA ERMESİ:

Aşağıda sıralanan durumların olması halinde işsizlik sigortası prim teşviki uygulamasına son verilir.

- 1) İşyerinin tehlike sınıfının çok tehlikeli sınıftan tehlikeli veya az tehlikeli sınıfa dönüşmesi halinde tehlike sınıfı değişiklik tarihini takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir.
- 2) Çalışan sayısının on ve altına düşmesi halinde, çalışan sayısının on ve altına düştüğü ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir.
- 3) Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesi halinde, ilgili durumun Bakanlıkça veya Kurumca tespit edildiği tarihi takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir.
- 4) İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğine göre Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunmaması halinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin alınmadığı ay başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir.
- 5) İşsizlik sigortası primi işveren payı teşvikinden yararlanma süresinde işyerinin kapanması halinde, işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamından çıktığı tarihten itibaren teşvik uygulamasına son verilir.

D- İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNİN HESAPLANMASI:

Belirtilen şartları sağlayan işverenler için işsizlik sigortası primi işveren payı, üç yıl süreyle her ay/dönem için ilgili ayda SGK'ya bildirilen sigortalılara ilişkin prim ödeme gün sayısı dikkate alınmak suretiyle prime esas kazançlar üzerinden %1 olarak hesaplanarak tahsil edilecektir.

ÖRNEK:

Teşvikten yararlanan A işyerinin 2019/Ocak ayında her biri 30 gün çalışan 30 sigortalıyı toplam 100.000,00 TL prime esas kazanç üzerinden bildirdiği varsayıldığında, 2019/Ocak ayında bu sigortalılara ilişkin $100.000,00 \times 0,01 = 1.000,00$ TL işsizlik sigortası primi işveren hissesi uygulanacaktır.

E-İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNİNİN GERİ ALINMASI:

Teşvikten yararlandıktan sonra, teşvikten yararlanmaya esas şartların arandığı üç yıllık sürede veya teşvikten yararlanılan üç yıllık sürede, bu yazının A bölümünde belirtilen diğer şartlar hariç ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazasının meydana geldiğinin tespit edilmesi halinde, teşvikten yersiz yararlanılmış sayılacağından, teşvikten yararlanılan tüm aylara ilişkin ödenen işsizlik sigortası işveren hissesi primleri 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsil edilir. Tahsil edilen prim ve gecikme cezası ile gecikme zammı Kurum tarafından işsizlik sigortası fonuna aktarılır.

Teşvikten haksız olarak yararlanma durumunun olması halinde işverenlerin eksik ödedikleri işsizlik sigortası işveren hissesi primleri 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsil edilir. Tahsil edilen prim ve gecikme cezası ile gecikme zammı SGK tarafından işsizlik sigortası fonuna aktarılır.

Teşvikten yararlandıktan sonra, teşvikten yararlanmaya esas şartların arandığı üç yıllık sürede veya teşvikten yararlanılan üç yıllık sürede, ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazasının meydana gelmesi hariç belirtilen diğer şartların sağlanmadığının tespit edilmesi halinde, eksik ödenen işsizlik sigortası işveren hissesi primleri işverenlerden tahsil edilmeyecektir.

Asıl işveren alt işveren ilişkisinin kurulduğu işyerlerinde alt işverenin asıl işverene bağlı işyerinde ölümlü veya sürekli iş göremezlik ile sonuçlanan iş kazası yaşanması halinde alt işverenin ve asıl işverenin teşvik uygulamasına son verilir. Asıl işverenin işyerinde ölümlü veya sürekli iş göremezlik ile sonuçlanan iş kazası yaşanması halinde alt işverenin teşvik uygulamasına son verilmez.

F-İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM TEŞVİKİNDEN YASAKLANMA:

Teşvikten yararlanan işverenlerden, ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazalarını bildirmeyenlerin veya geç bildirenlerin kapsama giren tüm işyerleri için iş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren eksik ödedikleri işsizlik sigortası işveren hissesi primleri, 5510 sayılı Kanununun 89'uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. Tahsil edilen prim ve gecikme cezası ile gecikme zammı SGK tarafından işsizlik sigortası fonuna aktarılır. Bu işverenler, teşvikten iş kazasının tespit edildiği tarihi takip eden aydan itibaren beş yıl süre ile yasaklanırlar.

Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin;

- Şahıs şirketi olması halinde, şirket ortaklarının tamamı hakkında,
- Sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında, yasaklama kararı verilir.
- Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.
- Yasaklama kararı verilen işverenler beş yıl süreyle teşvikten yararlanamaz, yasaklı olduğu sürece teşvik başvurusu yapamaz, başvuru yapanların başvuruları dikkate alınmaz.
- Yasaklama kararı verilen işverenler, beş yıl dolduktan sonra takip eden üç yıl için 4'üncü maddedeki şartları sağlamaları ve talep etmeleri halinde teşvikten tekrar yararlanabilir.

Görüldüğü üzere, özellikle işyerlerinde iş kazasını önlemeye yönelik olarak getirilen bu teşvik uygulaması cazip olmasına rağmen, özellikle yararlanılan dönemde önceden öngörülemeyen ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesini halinde verilen teşvikin geri alınması ve yasaklamam hükümleri bakımından oldukça ağır şartları olan bir teşvik olduğundan, işverenlerimizin uygulama yönünden daha dikkatli olmalarını önermekteyiz.

Saygılarımızla...

[“Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” tam metni...>>>](#)

Mevzuat Sirküleri